

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO

ORGAN RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ ŁÓDZKIEJ.

Łódź, dnia 20 marca 1931 r.

TREŚĆ:

Poz.		Str.
54.	Imieniny Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego	50
55.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należyłym stanie	50
56.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie „Tygodnia Dziecka”	52
57.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie popierania przemysłu krajowego	52
58.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie zbiórki na „Dar Narodowy 5 Maja”	55
59.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie „Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej”	55
40.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie współdzia- łania w akcji tępienia chrabąszcza	54
41.	Okólnik Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w sprawie Instytutu Filmowego	55
42.	Dodatkowy skład osobowy Państwowych Komisji Egzaminacyjnych, po- wołanych do przeprowadzania egzaminów praktycznych na nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Okręgu Szkolnym Łódzkim	56
43.	Zezwolenia na otwarcie i prowadzenie szkół i kursów	57
44.	Likwidacja szkoły	57
45.	Ruch służbowy	57

DZIAŁ NIEURZĘDOWY:

46.	Rozstrzygnięcie konkursu na rysunek do jednej z książek Biblioteki Iskier i Biblioteki Iskierek	59
47.	Loterja Stow. Rezerwistów i Byłych Wojskowych	59
48.	Wydawnictwa	59
49.	Ogłoszenie	64

34.

IMIENINY PANA MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO — 19 MARCA 1931 ROKU.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przesłał do Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego depeszę następującej treści:

Pan Marszałek Józef Piłsudski — Funchal.

W imieniu Młodzieży, Nauczycielstwa, Dyrektorów, Urzędników Okręgu Łódzkiego oraz własnem składam Panu Marszałkowi w Dniu Imienin z głębi uczuć płynące życzenia wraz z wyrazami czci i hołdu.

Kurator:

(—) Jerzy Gadomski.

Rada Szkolna Okręgowa Łódzka na posiedzeniu w dniu 16 marca 1931 r. postanowiła złożyć Panu Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu życzenia z okazji imienin.

Na skutek tej uchwały Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przesłał do Pana Marszałka następującą depeszę:

Pan Marszałek Józef Piłsudski — Funchal.

Rada Szkolna Okręgu Łódzkiego przesyła Budowniczemu Państwa wyrazy czci i hołdu oraz życzenia najdłuższych lat życia dla dobra i chwaly Ojczyzny.

Przewodniczący:

(—) Jerzy Gadomski.

35.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 14 marca 1931 r. Nr O. 4988/31

do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie utrzymania szkolnych pracowni robót ręcznych w należy-
tym stanie.

Sprawozdania o stanie i wynikach nauki robót ręcznych w szkołach średnich ogólnokształcących, w zakładach kształcenia nauczycieli i w szkołach powszechnych dają zbyt często obraz nieodpowiedniego zorganizowania i utrzymywania oraz wyglądu szkolnych pracowni robót ręcznych.

W wielu pracowniach warsztaty i stoły są uszkodzone, połamane i brudne, narzędzia w złym stanie i przeważnie tępe. Ogólny wygląd pracowni robi wrażenie zaniedbania, opuszczenia i nieładu.

Odbywająca się w takich warunkach nauka robót ręcznych nie może oczywiście dać oczekiwanych wyników co do technicznego wykształcenia uczniów w tym przedmiocie nauczania, nie może mieć również dodatniego wpływu wychowawczego na młodzież.

Opierając się na zarządzeniu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 3 marca 1931 r. Nr. II. 28970/30. Kuratorjum poleca PP. Inspektorom Szkolnym oraz Dyrekcjom i Kierownictwom szkół zatroszczyć się, aby istniejące braki organizacyjne i zaniedbania zostały rychło usunięte.

Potrzebne w pierwszym rzędzie doprowadzenie do porządku pomieszczeń pracowni robót ręcznych nie powinno być następcą znaczniejszych kosztów i trudności, gdyż przeważnie polegać będzie na pomalowaniu względnie wybieleniu sali oraz wymyciu podłogi i zaciągnięciu jej masą pyłochłonną.

Reparacja uszkodzeń warsztatów i innych sprzętów oraz narzędzi może i powinna być uskuteczniiona przez starszą młodzież pod kierunkiem i przy czynnym współudziale nauczyciela robót ręcznych.

Gdyby zorganizowane w ten sposób gruntowne porządkowanie pracowni robót ręcznych wymagało przerwania normalnych zajęć w pracowni na dni kilka, może to być uważane za usprawiedliwione i celowe.

Należy usilnie dążyć do tego, aby szkolna pracownia robót ręcznych już na pierwszy rzut oka robiła estetyczne i miłe wrażenie, co może być osiągnięte przez utrzymanie sali we wzorowej czystości oraz przez staranne, praktyczne i celowe rozmieszczenie sprzętów (warsztatów, stołów, szaf, półek, narzędzi).

Warsztaty powinny być przymocowane do podłogi i utrzymywane w należytym stanie tak jak inne sprzęty, narzędzia zawsze całe, czyste i ostre, a prócz tego ponumerowane. Każde narzędzie winno mieć wyznaczone stałe miejsce w szafie lub na półce.

Komplety narzędzi winny być rozmieszczone w ten sposób, aby między poszczególnymi narzędziami nie było zbyt licznych wolnych miejsc (przerw), a to w celu ułatwienia szybkiej i pewnej kontroli całości kompletu.

Troska o stałe utrzymanie pracowni robót ręcznych w odpowiednim stanie należy do obowiązków nauczyciela robót ręcznych.

Do czynnego udziału w zajęciach, związanych z porządkiem utrzymaniem pracowni (sali, sprzętów i narzędzi), powinni być pociągani przez nauczyciela ci uczniowie, którzy z tej pracowni korzystają.

Przed opuszczeniem sali po skończonych zajęciach uczniowie winni własnoręcznie doprowadzać ją do porządku, a więc: poukładać narzędzia według numerów na właściwych miejscach, zmiąć z warsztatów i stołów opilki, podłogę zamieść.

Zorganizowanie sprzątnięcia w ten sposób, aby nie było szkodliwe dla zdrowia młodzieży (otwieranie okien, skrapianie podłogi, ostrożne zmiatanie i zamiatanie i t. p.) oraz nadzór nad wykonaniem jest rzeczą nauczyciela robót.

Własnoręczne porządkowanie przez uczniów sali robót po zakończeniu zajęć zaleca się ze względu na wychowawcze znaczenie i potrzebę rozbudzenia w młodzieży oraz utrwalenia poczucia potrzeby i zamiłowania do porządku i ładu.

Przestrzeżenie wyżej naszkicowanych metod postępowania łącznie z umiętnem i sumiennym nauczaniem robót ręcznych zgodnie z wymaganiami dobrego rzemiosła może dopiero ujawnić wartość nauki robót ręcznych w szkole, jako ważnego czynnika w ogólnym wychowaniu młodzieży.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) J. G a d o m s k i.

36.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 16 marca 1931 r. Nr. O. 5226/31

do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół w Okręgu
w sprawie „Tygodnia Dziecka“.

Polski Komitet Opieki nad Dzieckiem (Warszawa, ul. Jasna Nr. 11, tel. 249-53) organizuje wzorem lat ubiegłych w okresie od 24 do 31 maja r. b. włącznie „Tydzień Dziecka“, poświęcony propagandzie idei wychowania i opieki społecznej nad dzieckiem.

Opierając się na zarządzeniu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 7 marca 1931 r. Nr. I. Prez. 1712/31, Kuratorjum zachęca Dyrekcje i Kierownictwa szkół oraz ogół Nauczycielstwa do wzięcia udziału w pracach miejscowych Komitetów „Tygodnia Dziecka“, do organizowania odpowiednich odczytów w ciągu „Tygodnia“ oraz do udzielenia Komitetom pomocy przy organizowaniu w dniu 26 maja r. b. „Święta Dziecka“, a w dniu 31-maja r. b. przy organizowaniu przez Koła Młodzieży Czerwonego Krzyża „Dnia Matki“.

W dniu 26 maja r. b. (wtorek) może być zwolniona od zajęć szkolnych młodzież, uczęszczająca do szkół powszechnych, szkół ćwiczeń przy seminarjach nauczycielskich oraz trzech najniższych klas szkół średnich ogólnokształcących w stolicy, w miastach wojewódzkich oraz w miejscowościach, w których organizacja „Tygodnia“ będzie tego wymagała, w każdym zaś razie w dniu tym należy poświęcić odpowiedni czas na dostarczenie dzieciom stosownych rozrywek i przyjemności.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) J. G a d o m s k i.

37.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 17 marca 1931 r. Nr. O. 5429/30

do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół w Okręgu
w sprawie popierania przemysłu krajowego.

W związku z okólnikiem Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 2 maja 1930 r. Nr. I. Prez. 2751/30, zamieszczonym w Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. z dnia 31 lipca 1930 r. Nr. 7 (227), poz. 125, Kuratorjum przypomina o konieczności prowadzenia intensywnej propagandy w sprawie popierania przemysłu krajowego.

Kuratorjum podaje równocześnie do wiadomości, że w najbliższym czasie prześle do szkół średnich ogólnokształcących, zakładów kształcenia nauczycieli i szkół zawodowych: 1) plakat informacyjny z podaniem krajowych źródeł zakupu sprzętu szkolnego,

2) broszurkę, zawierającą odczyt propagandowy p. t. „Jakie drogi prowadzą do potęgi gospodarczej Polski”. 3) ulotkę propagandową, 4) list do dyrekcji poszczególnych szkół, 5) odczyt na temat idei oszczędności P. K. O.

Wydawnictwa te nadesłane zostały przez Ligę Samowystarczalności Gospodarczej (Warszawa, Hoża 74).

PP. Inspektorowie Szkolni otrzymają wymienione druki dla rozesłania wyżej zorganizowanym szkołom powszechnym.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. G a d o m s k i.

58.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 18 marca 1931 r. Nr. O. 5225/31

**do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół w Okręgu**

w sprawie zbiórki na „Dar Narodowy 3 Maja“.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że Pan Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyzją z dnia 28 lutego 1931 r. Nr. I. Prez. 1273/31 zezwolił, podobnie jak w latach ubiegłych, na urządzenie w szkołach na terenie Okręgu Szkolnego Łódzkiego zbiórki Daru Narodowego 3 Maja w dniach od 3 do 9 maja r. b. na cele oświatowe na rzecz Polskiej Macierzy Szkolnej w Warszawie.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. G a d o m s k i.

59.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 19 marca 1931 r. Nr. O. 5430/31

**do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcji i Kierownictw
wszystkich szkół w Okręgu**

w sprawie „Tygodnia Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej“.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej urządza w czasie od 7 do 14 czerwca r. b. włącznie „VIII Tydzień L. O. P. P.”.

W związku z tem Kuratorjum zaleca Dyrekcjom i Kierownictwom szkół oraz ogółowi Nauczycielstwa w Okręgu współdziałanie z miejscowymi Komitetami „Tygodnia L. O. P. P.” i organizowanie dla młodzieży odpowiednich odczytów o lotnictwie, obronie przeciwgazowej i znaczeniu Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej dla obrony Państwa.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. G a d o m s k i.

40.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 20 marca 1931 r. Nr. O. 5559/31

do PP. Inspektorów Szkolnych oraz Kierownictw i Nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych w Okręgu w sprawie współdziałania w akcji tępienia chrabąszcza.

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 marca 1931 r. Nr. II. 4803/31 Kuratorjum podaje do wiadomości, że wobec przewidywanej w bieżącym roku masowej rójki chrabąszcza majowego, którego larwy (pędraki) wyrządzają naszemu rolnictwu znaczne szkody, Ministerstwo Rolnictwa organizuje szeroką akcję zbierania i niszczenia owadów chrabąszcza w okresie ich lotu w celu niedopuszczenia do dalszego mnożenia się szkodnika.

Z uwagi na pożyteczność tego przedsięwzięcia z punktu widzenia interesów rolnictwa Kuratorjum zwraca się do Kierownictw i Nauczycielstwa szkół powszechnych z apelem o wzięcie żywego udziału i o współdziałanie w przeprowadzaniu omawianej akcji oraz o organizowanie gromadnego zbierania chrabąszczy przez dzieci szkolne.

Przed przystąpieniem do samej akcji winno Nauczycielstwo zwrócić się do dziatwy szkolnej z odpowiednim pouczeniem o szkodliwości chrabąszcza, uzasadniającej jego tępienie, oraz wskazać sposoby tępienia, tak, by nie stwarzać dla dzieci sposobności do znęcania się i okrucieństwa.

Do prowadzenia walki z chrabąszczem majowym na terenie Województwa Łódzkiego Pan Wojewoda Łódzki zarządził powołanie przez samorządy powiatowe wspólnie z organizacjami społeczno-rolniczymi specjalnych komitetów, które działać będą w myśl dyrektyw Urzędu Wojewódzkiego.

Ponizej Kuratorjum podaje wydane przez Urząd Wojewódzki instrukcje dla komitetów powiatowych i gminnych.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) J. G a d o m s k i.

Instrukcja dla Komitetu powiatowego.

I. W skład Komitetu powiatowego wchodzi p.p.:

- 1) przedstawiciel Powiatowej Komisji Rolnej.
- 2) przedstawiciel O. T. O. i K. R.,
- 3) inspektor szkolny,
- 4) przedstawiciel leśnictwa (komisarz ochrony lasów, wzgl. nadleśniczy),
- 5) przedstawiciel miejscowego Ogniska Kultury Rolniczej, stacji doświadczalnej, szkoły rolniczej, fermy powiatowej.

II. Zadaniem Komitetu powiatowego dla zwalczania chrabąszcza jest:

- 1) Natychmiastowe zorganizowanie Komitetów gminnych.
- 2) Zorganizowanie punktów obserwacyjnych, z których sygnalizowanoby początek rójki chrabąszcza.
- 3) Uzyskanie na ten cel funduszków i ich rozdział.
- 4) Przeprowadzenie propagandy na terenie powiatu (rozpowszechnianie plakatów, ulotek, inicjowanie pogadanek i t. p.).
- 5) Kierowanie akcją Komitetów gminnych w zakresie prac przygotowawczych i samego zwalczania.
- 6) Dopilnowanie wypełniania nadsyłanych ankiet i zorganizowania zbioru okazów chrabąszczy z poszczególnych miejscowości.
- 7) Utrzymywanie ścisłego kontaktu z Urzędem Wojewódzkim przez nadsyłanie sprawozdań o postępach przygotowań do akcji zwalczania chrabąszcza oraz o przebiegu samej akcji.

Instrukcja dla Komitetów gminnych.

I. W skład Komitetu gminnego winni wchodzić przedstawiciele: samorządu gminnego (wójt, sekretarz), rolnictwa, leśnictwa, szkolnictwa i duchowieństwa.

II. Zadaniem Komitetów gminnych jest:

- 1) Podział terenu gminy w porozumieniu z kierownictwem szkół pomiędzy poszczególne szkoły oraz zorganizowanie drużyn do zbiórki chrabąszczy.
- 2) Przeprowadzenie akcji w terenie według zaleceń Komitetu powiatowego i wskazówek, zawartych w ulotkach i plakatach.
- 3) Utrzymanie stałego ścisłego kontaktu z Komitetem powiatowym.

41.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 17 marca 1931 r. Nr. III. 5218/31

w sprawie Instytutu Filmowego.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 25. II. 31 r. Nr. III. T—899/31 zawiadamiam, że Instytut Filmowy przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie (Nowy Świat Nr. 72) wypożycza szkołom filmy dla wyświetleń na warunkach, podanych w specjalnych katalogach.

Jednocześnie podaję do wiadomości, że do uczelni nie posiadających własnych aparatów kinowych, może być wydelegowany przez Instytut mechanik wraz z ruchomym aparatem dla dokonania serji wyświetleń za pokryciem kosztów własnych.

Pozatem Instytut Filmowy udziela wszelkich informacji handlowych i technicznych, dotyczących nabywania aparatów i urządzeń kinowych i przyjmuje na wyszkolenie mechaników kinowych.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) J. G a d o m s k i.

42.

Dodatkowy skład osobowy

Państwowych Komisyj Egzaminacyjnych, powołanych do przeprowadzania egzaminów praktycznych na nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Okręgu Szkolnym Łódzkim.

W myśl ustępu 2 § 3 zarządzenia Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. Ministerstwa W. R. i O. P. z r. 1929 Nr. 1 poz. 3) Kuratorjum podaje do wiadomości Nauczycielstwa zamieszczony poniżej dodatkowy skład osobowy członków Państwowych Komisyj Egzaminacyjnych, powołanych do przeprowadzania egzaminów praktycznych na nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Okręgu Szkolnym Łódzkim.

I. Dla miasta Łodzi z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Męskim w Łodzi.

Zastępca Prezesa Komisji Egzaminacyjnej: Gacki Władysław, inspektor szkolny.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Krauze Jan, zastępca inspektora szkolnego.
- 2) Bańcer Stefan, p. o. dyrektora Państwowego Kursu Nauczycielskiego.

II. Dla powiatów: łaskiego i łódzkiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Żeńskim im. St. Żeromskiego w Zgierzu.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Skowroński Edward, kierownik szkoły powszechnej.

III. Dla powiatu brzezińskiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Męskim im. Tadeusza Rejtana w Tomaszowie Mazowieckim.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Bielasik Feliks, kierownik szkoły powszechnej.
- 2) Tylman Łucjan, kierownik szkoły powszechnej.

IV. Dla powiatów: piotrkowskiego i radomszczańskiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Żeńskim im. Królowej Jadwigi w Piotrkowie.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Bodek Antoni, kierownik szkoły powszechnej.
- 2) Tazbir Kazimierz, kierownik szkoły powszechnej.

V. Dla powiatów: sieradzkiego, wieluńskiego i kaliskiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Męskim w Zduńskiej Woli.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Wicher Ludwik, dyrektor gimnazjum,
- 2) Dybek Roman, kierownik szkoły powszechnej,
- 3) Swoszowski Witold, kierownik szkoły powszechnej.
- 4) Mieleczarkowa Kazimiera, nauczycielka szkoły powszechnej.

VI. Dla powiatów: łęczyckiego, kolskiego i tureckiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Męskim im. Grzegorza Piramowicza w Łęczycy.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Skupiński Stefan, p. o. kierownika szkoły powszechnej.

VII. Dla powiatów: konińskiego i słupeckiego z siedzibą w Państwowym Seminarjum Nauczycielskim Męskim im. Marszałka J. Piłsudskiego w Słupcy.

Członkowie Komisji Egzaminacyjnej:

- 1) Fajndt Zenon, kierownik szkoły powszechnej,
- 2) Sypniewski Edward, nauczyciel szkoły powszechnej,
- 3) Szymański Tomasz, nauczyciel szkoły ćwiczeń,
- 4) Trzebuchowski Józef, kierownik szkoły powszechnej.

43.

Zezwolenia na otwarcie i prowadzenie szkół i kursów.

Kuratorjum udzieliło odwołalnych zezwoleń:

- 1) Zarządowi Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Wieluniu na otwarcie i prowadzenie w Wieluniu, przy ul. Targowej Nr. 2, prywatnej szkoły rolniczo-handlowej pod nazwą: „Szkoła Koedukacyjna Rolniczo-Handlowa Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Wieluniu” (10. 2. 1931 r. Nr. III. 208/31).

- 2) Abramowi Rogozińskiemu na otwarcie i prowadzenie w Łodzi, przy ul. Piotrkowskiej Nr. 85, prywatnych kursów kroju pod nazwą: „Kursy kroju i szycia Abrama Rogozińskiego w Łodzi” (11. 2. 1931 r. Nr. III. 1335/31 i 14. 3. 1931 r. Nr. III. 4117/31).

- 3) Związkowi Pracy Obywatelskiej Kobiet na otwarcie i prowadzenie w Łodzi, przy ul. Tadeusza Kościuszki Nr. 67, kursów robót ręcznych pod nazwą: „Kursy robót ręcznych Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Łodzi” (14. 3. 1931 r. Nr. III. 4277/31).

- 4) Inż. Janowi Pajchłowi na otwarcie i prowadzenie w Piotrkowie, przy ul. J. Piłsudskiego Nr. 57, prywatnych kursów kierowców samochodowych pod nazwą: „Kursy Kierowców Samochodowych Inż. Jana Pajchła w Piotrkowie” (16. 3. 1931 r. Nr. III. 4890/31).

44.

Likwidacja szkoły.

Szkoła Handlowa Koła Polskiej Macierzy Szkolnej w Wieluniu, prowadzona na podstawie zezwolenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. 9. 1925 r. Nr. 16841/25/III, została zlikwidowana.

45.

RUCH SŁUŻBOWY.

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO.

Pau Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeniósł z dniem 16 marca 1931 r. okręgowego wizytatora szkół, Ferdynanda Śliwińskiego, na równorzędne stanowisko do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Pomorskiego w Toruniu.

Szkolnictwo powszechne.

W związku z podwyższeniem stopnia organizacyjnego 5-kl. publ. szkoły powsz. w Godynicach Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego uznał kierownika tej szkoły, **Stefana Turkowskiego**, za mianowanego z dniem 1 września 1930 r. na stanowisko kierownika 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Godynicach, pow. siedzkiego.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego zamianował w drodze konkursu:

1) naucz. publ. szkoły powsz. w Rzymsku, pow. tureckiego, **Jana Czarniawskiego**, kierownikiem 5-kl. publ. szkoły powsz. w Żukach, pow. tureckiego, z dniem 1 sierpnia 1930 r.,

2) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 40, przydzieloną do publ. szkoły powsz. Nr. 148 w Łodzi, **Zofję Karbowską**, kierowniczką 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 148 w Łodzi z dniem 1 lutego 1931 r.,

3) kierownika 4-kl. publ. szkoły powsz. w Radolinie, pow. konińskiego **Marjana Wichlińskiego**, kierownikiem 7-kl. publ. szkoły powsz. w Grodźcu, pow. konińskiego, z dn. 1 sierpnia 1931 r.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przeniósł na skutek prośby:

1) naucz. publ. szkoły powsz. w Sobótce, pow. łęczyckiego, **Zofję Wojciechowską**, do publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Ozorkowie, pow. łęczyckiego, z dniem 5 lutego 1931 r.,

2) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 17 w Łodzi, **Wiktoryję Wyszogrodzką**, do publ. szkoły powsz. Nr. 161 w Łodzi z dniem 16 lutego 1931 r.,

3) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 71 w Łodzi, **Jadwigę Doroszową**, do publ. szkoły powsz. Nr. 44 w Łodzi z dniem 1 marca 1931 r.,

4) kierowniczkę 2-kl. publ. szkoły powsz. w Ogrodach, pow. kaliskiego, **Jadwigę Dybkową**, na stanowisko nauczycielki do publ. szkoły powsz. w Tyńcu, pow. kaliskiego, z dniem 1 marca 1931 r.,

5) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Chojnach, pow. łódzkiego, **Władysława Hetmanka**, do publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Chojnach, pow. łódzkiego, z dniem 16 marca 1931 r.,

6) naucz. publ. szkoły powsz. w Stróży, pow. łódzkiego, **Czesława Łuczyńskiego**, do publ. szkoły powsz. w Andrzejowie, pow. łódzkiego, z dniem 16 marca 1931 roku,

7) naucz. publ. szkoły powsz. w Policach, pow. kolskiego, **Gizelę Kubetiusową**, do publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Sompolnie, pow. kolskiego, z dniem 1 kwietnia 1931 r.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przeniósł z urzędu z dniem 16 lutego 1931 r. z powodu zmiany organizacji szkół:

1) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 50 w Łodzi, **Zofję Bieniaszową**, **Eugenję Czernecką**, **Zofję Polakową** i **Aleksandrę Skrzycką**, do publ. szkoły powsz. żeńskiej Nr. 18 w Łodzi,

2) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 161 w Łodzi, **Janinę Zienkową**, do publ. szkoły powsz. żeńskiej Nr. 18 w Łodzi,

3) naucz. publ. szkoły powsz. specjalnej Nr. 106 w Łodzi, **Zofję Hoffmannównę**, do publ. szkoły powsz. specjalnej Nr. 65 w Łodzi,

4) naucz. publ. szkoły powsz. w Jarotkach, pow. słupeckiego, **Edwarda Heidricha**, do publ. szkoły powsz. w Koziegłowach, pow. słupeckiego.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

46.

Rozstrzygnięcie konkursu na rysunek do jednej z książek Biblioteki Iskier i Biblioteki Iskierek.

W związku z zamieszczonym Komunikatem w Dzienniku Urzędowym K. O. S. Ł. Nr. 6—7 z r. 1950, poz. 102, Kuratorjum podaje do wiadomości, że konkurs na rysunek do jednej z książek Biblioteki Iskier i Biblioteki Iskierek został rozstrzygnięty.

Z pośród uczniów i uczenic. z Okręgu Szkolnego Łódzkiego nagrody otrzymali:

1. Marek Kononowicz, ucz. kl. VI gimnazjum państwowego im. M. Kopernika w Łodzi; 2. Tadeusz Łukomski, ucz. kl. VII gimnazjum w Koninie; 3. Zofja Beździkówna, ucz. kl. VIII gimnazjum państwowego im. Król. Jadwigi w Pabjanicach; 4. Natalja Berzanka, ucz. III kursu Pańsiw. Szkoły Przem. Żeńskiej w Łodzi.

47.

Loterja Stow. Rezerwistów i Byłych Wojskowych.

Termin ciągnięcia zorganizowanej przez Stow. Rezerwistów i Byłych Wojskowych loterji na budowę domu kultury odłożony został do dnia 10 maja 1951 r.

48.

WYDAWNICTWA.

Polski Związek Przeciwgruźliczy, Warszawa, ul. Chocimska 24, rozpoczął wydawnictwo tablic poglądowych o gruźlicy w następujących serjach: I. Źródła i drogi zakażenia gruźlicą. II. Czynniki sprzyjające szerzeniu się gruźlicy. III. Sposoby zapobiegania gruźlicy. IV. Patologia gruźlicy. V. Leczenie gruźlicy. VI. Statystyka gruźlicy. Każda serja liczyć będzie kilka wielobarwnych tablic, ogólna zaś liczba tablic wyniesie około 18 sztuk. Cena tablicy niepodklejonej wynosi 2 zł. 50 gr., podklejonej na tekturze 4 zł., podklejonej na płótnie 6 zł. 50 gr.

Wyszły już z druku następujące tablice: Z serji I: 1. Zarazek gruźlicy, jego postać, wykrywanie i hodowla. 2. Człowiek chory na gruźlicę jest najczęstszym źródłem zakażenia. 3. Krowa chora na gruźlicę jest groźnym źródłem zakażenia. Z serji III: 1. Zasady higieny osobistej życia codziennego. 2. Zapobieganie gruźlicy wśród dzieci. Z serji IV: 1. Narządy i drogi oddechowe człowieka. 2. Początkowe objawy gruźlicy płuc. Wkrótce ukaże się z serji II tablica p.t. „Czynniki sprzyjające się szerzeniu gruźlicy“, ilustrująca niekorzystny wpływ na organizm ludzki niedostatecznego odżywiania, złych warunków mieszkaniowych, pracy, alkoholizmu.

Polski Związek Przeciwgruźliczy posiada również na składzie wydawnictwa książkowe, ulotki, przezrocza.

Czasopisma.

Polska Flota Narodowa. — Dwutygodnik. Pismo to jest organem Stołecznego Komitetu Floty Narodowej i ma za zadanie propagowanie idei Komitetu. Treść pisma bogata, uzupełniona ilustracjami. „Polska Flota Narodowa“ pozostaje pod naczelną redakcją Generała Marjusza Zaruskiego i redaktora Zdzisława Andrzejewskiego. Prenumerata miesięczna 2 zł., półroczna 10 zł., roczna 20 zł. — Numer pojedynczy 1 zł. Adres Redakcji i Administracji: Warszawa-Senatorska 14 (Magistrat). Konto P. K. O. Nr. 25353.

Czasopismo Przyrodnicze. Organ Tow. Przyrodniczego im. St. Staszica w Łodzi i Polskiego Przyrodniczego Tow. Pedagogicznego. Ukazał się Nr. 1—2 r. 1931. Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Muzeum Przyrodnicze, Park Sienkiewicza. Prenumerata roczna 14 zł.

Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane. — Ukazał się rocznik V — zeszyt 1—2 „Czasopisma Przyrodniczego“. Wydawnictwo Towarzystwa Przyrodniczego im. St. Staszica w Łodzi, pod redakcją M. Potęgi. Adres redakcji i administracji: Łódź, Park Sienkiewicza, Muzeum Przyrodnicze. Stronic druku 112 i w tekście 34 ilustracje.

Treść zeszytu: Prof. Zygmunt Weyberg, Lwów: Sprawa systematyki w mineralogji. Prof. Józef Trzebiński, Wilno: W sprawie konieczności filozoficznego wykształcenia przyrodników. Prof. Zygmunt Weyberg, Lwów: Język i terminologja. Dr. Witold Eichler, Pabjanice: Wrażenia z podróży po Marokku. L. Rewieński, Warszawa: Z wycieczki na Hel na przeloty ptaków. Eugenjusz Grabda, Warszawa: Jak opiekowano się ptactwem w Zurichu w czasie zimy 1928/29 r. Oskar Kossmann, Łódź: Przyczyny geograficzne powstania przemysłu włókienniczego w Łodzi. Stefan Rogowicz, Łódź: Parki i ogrody miejskie w Łodzi. Zygmunt Podgórski, Łódź: Stan pracowni przyrodniczych w szkołach powszechnych na terenie Województwa Łódzkiego. Stanisław Kulejowski, Łódź: Realizacja idei ochrony przyrody na terenie Województwa Łódzkiego. Helena Jarmolińska, Łódź: Szkodniki roślin najczęściej spotykane w okolicy Łodzi. Przemysław Smolik, Łódź: Memorjał do M. W. R. i O. P. w sprawie braków i potrzeb muzeów m. Łodzi. Prof. Edmund Dokowski, Łódź: Kilka uwag o potwornościach. K. Kowalczyk, Zduńska Wola: Godne ochrony jałowce w powiecie łaskim. Stanisław Rumszewicz, Łódź: Dęby bl. Rafała. Dr. Arkadiusz Goldenberg, Łódź: Doświadczenie z pleśnią. Emil Jarmulski. Przemysław: Program obserwacyj fenologicznych w szkole powszechnej i gimnazjum niższem. Edward Mieczysław Potęga, Łódź: Cele i zadania centralnych pracowni przyrodniczych. Sprawozdania i Komunikaty: XIII Zjazd Państwowej Rady Ochrony Przyrody. V. Zjazd nauczycieli geografów w Gdyni. Sprawozdanie z działalności Polskiego Przyrodniczego Towarzystwa Pedagogicznego. Prace Łódzkiego Oddziału Stacji Ochrony Roślin. Z życia Towarzystwa Przyrodniczego im. St. Staszica w Łodzi. Książki i czasopisma nadesłane.

M. Arct, Warszawa:

Mały słownik wyrazów obcych. — Cena 7 zł.

Dr. T. Bornholtz. — Organizacja i technika pracy wychowawczej w szkole średniej. Cena 5 zł.

Dr. J. Gadowski i Dr. E. Rybka. — Kosmografja. Podręcznik dla szkół średnich. Cena 9 zł. 60 gr.

Dr. J. Kołodziejczyk. — Botanika. Cz. I. Cena 9 zł.

Nasza Księgarnia, Warszawa:

S. M. Studencki. — Jak obserwować dzieci. Cena 2 zł. 80 gr.

Dr. T. Manteuffel. — Życie miejskie w wiekach średnich. Cena 1 zł. 50 groszy.

Cz. Pawłowski. — Feodalizm jako typ ustroju społecznego. Cena 2 zł. 30 gr.

Dr. T. Manteuffel. — Powstanie i organizacja miast średniowiecznych w Zachodniej i Środkowej Europie. Cena 1 zł. 80 gr.

N. Bobieńska. — Cwiczenia w rysunku przestrzennym. Cena 4 zł.

Książnica-Atlas, Lwów—Warszawa.

M. Golias. — Organizacja pracy domowej ucznia. Cena 1 zł.

Karol Banzel. — Kwestja palenia papierosów wśród młodzieży szkolnej.

Karol Banzel. — Zagadnienie wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, Oddział Lubelski:

Ilustrowany Przewodnik po Lublinie. 1951 r.

Plan wielkiego m. Lublina. 1951 r.

Naukowe Towarzystwo Pedagogiczne:

J. St. Bystron. — Szkoła i Społeczeństwo. 1950. Cena 25 zł.

Wykaz książek

zakupionych i otrzymanych w darze przez Państwową Centralną Bibliotekę Pedagogiczną.

7285—7287 **Ziemnowicz:** Problemy wychowania współczesnego.

7288—7290 **Rowid:** Szkoła twórcza.

7291 **Rowid:** Psychologia Pedagogiczna. Wydanie II.

7292 **Zakrzewski:** Historia powszechna. Tom III.

7293 **Meuman:** Zarys pedagogiki eksperymentalnej.

7294 **Dąbrowski:** Nauka o dziecku.

7295 **Czerny Biernatowa:** Organizacja i metody pracy w szkoln. gospod. żeńskim.

7296—7297 **Ciesielska Borkowska:** Język francuski.

- 7298 **Piaget**: Mowa i myślenie u dziecka.
 7299—7300 **Nikodym**: Dydaktyka matematyki czystej.
 7301 **Jeleńska**: Sztuka wychowania.
 7302 **Claparede**: Psychologia dziecka.
 7305 **Nawroczyński**: Zasady nauczania.
 7304—7305 **Tarnowski**: Najważniejsze pomoce przy nauczaniu geografii matematycznej.
 7306 **Niemcówna**: Dydaktyka geografii.
 7307 **Brückner**: Kultura Polski. Tom I.
 7308 **Björkstén**: Gimnastyka kobiet.
 7309 **Śmiałek**: Czem była i czem jest kultura klasyczna.
 7310 **Claparede**: Szkoła na miarę.
 7311 **Zbierski**: Zagadnienia kształcenia nauczycieli szkół średnich.
 7312—7313 **Klebanowski**: Zasady kierowania szkołą.
 7314 **Łodyński**: Biblioteka szkoły rycerskiej.
 7315 **Jeleńska**: Sztuka wychowania.
 7316—7317 **Stevenson**: Metoda projektów.
 7318 W sprawie szkolnictwa żeńskiego.
 7319 Podręcznik dla organizatorów kolonij letnich dla dzieci.
 7320 **Rymar**: Zagadnienie ustawodawstwa w dziedzinie oświaty pozaszkolnej.
 7321 **Tynelski**: Budowa szkół powszechnych w Polsce.
 7322 Kongres Pedagogiczny.
 7323 **Wachowski**: Prawo odpowiedzialności w wychow. szkolnem.
 7324 **Rutkowski**: Zarys historii geografii.
 7325 **Ormian**: Niektóre problemy metodologiczne psychologii młodzieży.
 7326 **Ferens**: Szkolna mapa historyczna.
 7327 **Heinrich**: Zarys historii filozofji. Tom I.
 7328 **Heinrich**: Zarys historii filozofji. Tom II.
 7329—7331 **Brenstern Pfanhauser**: Rozwój mowy dziecka.
 7330 **Bogdanowicz**: Zarys rozwoju fizycznego dziecka.
 7332 Walka o szkołę polską.
 7333—7334 **Wojeichowski**: Dzieje literatury polskiej.
 7335 **Hardy**: Kurs analizy.
 7336 **Dymak**: Psychologia postaci jako podstawa wychow. pedagog.
 7337 **Sachs**: Zarys teorii całki.
 7338 **Bergson**: Materja i pamięć.
 7339 **Dr. Noll**: Zarys anatomji, fizjologii i higieny.
 7340 **Mścisz Michał**: Geografja.
 7341 **Chwiałkowski Zygmunt**: Algebra na kl. VI.
 7342 **Chwiałkowski Zygmunt**: Algebra na kl. IV.
 7343 **Mścisz Michał**: Geografja na kl. IV szk. powszechnej.
 7344 **Zydlar Jan**: Geometrja w zakresie szk. średniej.
 7345 **Aret-Golczewska Marja**: Podręcznik botaniki.
 7346 **Wojnicz-Sianożęcki J. i G. Doborzyński**: Fizyka w zakresie gimn. human.
 7347 **Moycho S. i Fr. Zienkowski**: Krótki zarys chemji.
 7348 **Kospoth-Pawłowski Wład.**: England and the english.
 7349 **Domaniewski Janusz**: Zoologja, cz. I.
 7350—51—52 **Domaniewski Janusz**: Zoologja, cz. II.
 7353 **Kłosiński W.**: Elementarz i rachunki.

- 7354 Zillinger Waldemar: Zbiór ćwiczeń i zadań z fizyki.
7355 Łaganowski Stefan: Geografja, cz. wstępna.
7356 Szober Stanisław: Podręcznik do nauki jęz. polskiego w semin. nauczycielskiem.
7357 Mścisz Michał: Geografja Polski.
7358 Okulicz St.: Zbiór zadań algebraicznych w układzie metodycznym.
7359 Pfauówna Z. i S. Rossowski: Pierwsze czytania dla szk. powsz.
7360 Jakóbiec J. i St. Leonhard: Pierwsza książka do nauki języka niemieckiego.
7361 Nanke Czesław: Wypisy do nauki historii średniowiecznej.
7362 Tync St. i Gołabek J.: Czytanki polskie na kl. pierwszą gimn.
7363 Tync St. i Gołabek J.: Czytanki polskie dla V oddz. szk. powsz.
7364—7365 Miłulowicz Jerzy: Podręcznik arytmetyki i algebry dla kl. VII gimn.
7366—67—68 Cieśliński Jan: Lectures sur la civilisation française.
7369 Jakóbiec J. i St. Leonhard: Deutschland und Deutschen.
7370 Tync St. i J. Gołabek: Czytanki polskie na kl. III gimn.
7371—72—73 Sinko Tadeusz: Gramatyka łacińska.
7374 Chodak Edmund: Moja pierwsza książeczka.
7375 Gutkowski Tadeusz: Ćwiczenia uczniowskie z fizyki.
7376 Klebanowski S.: Zasady kierowania szkołą.
7377 Zbierski Kazimierz: Zagadnienia kształcenia nauczycieli szkół średnich.
7378 Cycero M. Tuljusz: De imperio Cu. Pompei.
7379 Sierzputowski Tadeusz: Arytmetyka, cz. II.
7380 Pawłowski St. i M. Janelli: Polska Współczesna.
7381—7382 Pawłowski Stanisław: Geografja dla VI oddz.
7383 Wierzińska Jadwiga: Nauka śpiewu w szkole powszechnej.
7384—7385 Sierzputowski T. i S. Klebanowski: Elementarz rachunkowy, cz. II.
7386 Gebert i Gebertowa: Opowiadania z dziejów ojczyźtych.
7387 Galle Henryk: Wypisy polskie na kl. II szk. średn.
7388 Galle Henryk: Wypisy polskie na kl. I szk. średn.
7389 Koziański L. i S. Moycho: Fizyka i chemja.
7390 Boguszewska H.: Patrz dokoła, cz. II.
7391 Bogucka, Niewiadomska i Warnkówna: Podręcznik do ćwic. ortogr. i systematycznego dyktanda.
7392 Bogucka, Niewiadomska: Wypisy polskie.
7393 Kisielewska Julja: W służbie ojczyźny.
7394 Karpowicz Stanisław: Nasz świat.
7395 Niewiadomska C.: Czytanki dla szk. powszechnych
7396 Kisielewska Julja: W służbie ojczyźny.
7397 Galle H. i H. Radwanowa: Nasza książka.
7398 Krantz A.: Rachunki dla szk. powszechnych.
7399 Zieleniewski Leon: Ustawodawstwo językowe.
7400 Kukliński Zygmunt: Elementarz dla szk. parafjalnych narodowych w r. 1785.
7401 Weryński Henryk Ks.: Na progu uświadomienia.
7402-3-4-5 Piasek Faustyn: Nauka śpiewu metodą trójdźwiękową, cz. I, II, III.
7406 Czapczyński Tadeusz: Metodyczny rozbiór „Pana Tadeusza“.

- 7407 Prawidła poprawnej wymowy.
 7408 Żeleński Tadeusz (Boy): Flirt z Melpomeną
 7409 Calvet J.: O twórczości i krytyce katolickiej.
 7410 Radliński Tadeusz: Nasz kraj.
 7411 Niewiadomska C.: Pierwszy rok gramatyki.
 7412 Szober Stanisław: Gramatyka polska w ćwiczeniach.
 7413 Boguszewska H.: Patrz dokola.
 7414 Eichendorff Josef: Aus dem Leben eines Taugennichts.
 7415 Szober, Niewiadomska, Bogucka: Nauka pisowni we wzorach i ćwiczeniach.
 7416 Perkowska Z. i M. Hertzberżanka: Nauka poprawnego pisania.
 7417 Zagajewski Karol Dr.: Wskazówki metodyczne do nauki o handlu.
 7418 Fuchs F. Dr. i T. Radliński: Geografja Europy.
 7419 Ciemniowski Jan Ks. Dr.: Etyka katolicka.
 7420 Kacprzak: Propaganda higieny przez szkołę.

49.

OGŁOSZENIE.

KURS EKONOMICZNO-SPÓŁDZIELCZY.

Zarząd Okręgu Krakowskiego Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych organizuje w czasie wakacyj 1931 r. od dn. 3. VII. do 8. VIII. b. r. Kurs Ekonomiczno-Spółdzielczy z uwzględnieniem programu naukowego kształcających szkół zawodowych wszelkiego typu, oraz potrzeb nauczycielstwa pracującego na terenie społeczno-oświatowym.

Program przewiduje: księgowość, arytmetykę, kalkulację, korespondencję handlową, prawo handlowe, ekonomję polityczną, taryfoznawstwo, naukę o spółdzielczości, geografję gospodarczą i towaroznawstwo w ogólnej liczbie godzin 216.

Zgłoszenia na powyższy kurs przyjmuje i bliższych informacji udziela biuro Zarządu Okręgu Związku P. N. S. P. Kraków, Rynek Gł. 29. II. p., do dnia 15-go maja b. r.

Z powodu ograniczonej liczby uczestników pierwszeństwo mają ci, którzy wcześniej nadesłali zgłoszenie.

Prenumerata roczna wynosi 6 złotych. Numer pojedynczy 60 groszy. Należność wpłacać należy wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr 65312 — Rada Szkolna Okręgowa Łódzka w Łodzi.

Warunki umieszczania ogłoszeń: Cała strona 120 zł. Pół str. 65 zł. Ćwierć str. 35 zł.

Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu zgóry przypadającej należności

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Piotrkowska 104, Kuratorjum O. S. Ł.